

S panem učitelem Karlem Raisem jsme si vykládali o spisovatelích, o malířích, o galeriích

Obrázky z obyčejného života malíře Zdeňka Ladry z Loun

Minule jsme s malířem zavzpomínali na doby, kdy o svátečních odpoledních lounské rodinky korzovaly po Pražské a dívky chodily v námořnických oblečích. Zmínili jsme také malířovu neslavnou etapu školní, kdy byl postrachem učitelského sboru. Byl vychováván jako svobodná svěprávná osobnost a sebemenší náznak manipulace se mu protivil. Zvláště nemohl vystát zakomplexované učitelky, které z něho, jak s oblibou říká, chtěly uplácat řadového sněhuláka podle svého gusta, ale to se jim nepodařilo, neboť žák Ladra se zašprajcoval mezi dveřmi a nikdo s ním nehnul. Na učilišti svérázného mladíka už nikdo přetvářet nehodlal. Jak se jeho příběh odvíjel dál?

„Jestli jsou minulé životy, tak já musel být stavitel. Zedničina mě bavila. Z nejhroššího žaka byl rázem nejlepší učen a největší frajer. Akorát, když jsem měl jít do školy, raději jsem šel na praxi na stavební. Mistři mě prosili, ať jdu i do školy, že musím absolvovat taky nezbytnou teorii, a já je prosil, ať mě, proboha, do školy neposílají, ať mě nechaj makat. Už v prváku mě pan učitel Janák, moc fajn chlap, brával k sobě na melouchy. Stavěli jsme na jeho zahradě domeček, od sklepa až po komín. Během učení jsem si nastrojil dva domy, v jednom byla pomocná škola, druhý byl činžák. Jednalo se o okrovou fasádu s šedými nikami

Zdeněk Ladra v tanečních, s Danuškou, dcerou fyzikáře Hněvsy.

Velcí kamarádi: Ladra a Baňka, oba Zdeňkové.

a ten druhý dům byl barevně zrcadlově obrácený. Mistr Souček byl tenkrát dost spokojený. Závěrečný zkoušky jsem skládal na stavbě paneláku při silnici na Mělce.

Malování mě samozřejmě bralo dál a festovně. Na učňáku jsem si pořídil první olejové barvy - mánesky, tenkrát za pouhých 160 Kčs, a skládací stojan za Kčs 80. Svý první pokusy jsem většinou přemaloval nebo zničil. Jeden z prvních obrazů má právě Oldřich Souček, můj mistr odborného výcviku, bezva člověk. Bydlel v nemocničním parčíku. Byl zvědav, co maluju, a když to viděl, tak si ode mne jeden z obrázků koupil, byly na něm lounské uličky.

Další nádherný pán, kterého jsem si vážil, byl skvělejší učitel Karel Rais, co je po něm nazvaná Počeradská patnáctka. Kolikrát se ke mně posadil a celou hodinu jsme klábosili o literatuře, o umění, a ostatní kluci zednický poslouchali s vykulenými očima. I pan učitel Rais byl zvědavý, co maluju, a já mu ochotně nosil výkresy a probírali jsme to, a o těláku hodil klukum na hřišti merunu a seděli jsme na lavičce a vykládali o spisovatelích, o umělcích, o galeriích, o malování, hlavně o abstrakci.

Jako sedmnáctiletý smrkáč jsem ze všeho nejraději chodil koukat do ateliéru Zdeňka Sýkory. To ještě bydlel v lounské čtvrti Amerika,

v takovém secesním činžáku. Dost dobře nechápu, proč mu město na rodnej dům dodneška nedalo žádnou cedulku. Před tím domem s cihličkami, ten sloh se jmenuje holandský tovární styl, stával jeho černý spartak, náramně noblesní, jedinej černej, co po Lounech jezdil, ostatní spartaky měly takový nehezky kredencovní barvy.

Často jsem okukoval, co dělá pan malíř. Vešel jsem do dvora, odkud bylo na toho šibra vidět třídílným oknem. Pamatuju, jak mistr dělal čáry, šedobiločerný struktury, a já tomu nerozuměl a koukal na to jak zjara, protože mě tou dobou oslovoval Emil Filla. Přitahovalo mě to. Rád jsem chodil očumovat Sýkorovy věci a děsně jsem ho obdivoval. Pak mě ale začaly zajímat holky. To snad ani Kolumbus neměl takovou radost, když objevil Ameriku, jako já, když jsem objevil slečny. Měl jsem tehdy povědomost snad o každé krásce na Lounsku.

V učňáku jsem chodil taky do tanečních. Moji tanečnicí a tajnou láskou byla Dana Hněvsá, jejíž tání mě učil na základce fyziku. Když mě uviděl po dceřině boku, opotil se hrůzou a přej Danuško, Danuško a lomil rukama. Chudák pan učitel si mě ze základky náramně dobře pamatoval.

(pokračování přístě)
Připravila Květa Tošnerová

Na Smolnici si připomněli architekta Antonína Wiehla

Alšův a Myslbekův spolupracovník je pochován na pražském Slavíně

V neděli na Smolnici proběhla vzpomínková slavnost na významného českého architekta přelomu 19. a 20. století, Antonína Wiehla, od jehož úmrtí uplynulo 4. listopadu sto let.

Vzpomínková slavnost začala v úporném dešti rozsvícením svíc a položením věnce u sarkofágu rodiny Lukášovy, který roku 1878 Antonín Wiehl navrhl a který vytesal J. Srbecký ze Sulce. Slova se ujala Ing. arch. Hana Vrchlavská. Přiblížila osobnost Antonína Wiehla, jeho dílo i životní osudy.

Antonín Wiehl se narodil 26. dubna 1846 v Plasích. Všestranně nadaný mladík absolvoval Českou techniku v Praze, kde byl žákem Josefa Zítka. Později, už jako samostatný

stavitel, se stal předsedou spolku inženýrů a architektů. Inspirovala ho italská renesance, ve svých projektech si potpěl na bohaté členěné štíty a sgrafita. Při výzdobě fasád spolupracoval s malířem Mikolášem Alšem a předním českým sochařem J. V. Myslbekem.

Působil především v Praze, kde projektoval např. vysehradský Slavín nebo Průmyslový palác pro Jubilejní výstavu v roce 1891. Účastnil se novorenesanční rekonstrukce Novoměstské radnice. Roku 1877 se oženil se smolnickou rodučkou

Myslbekův Reliéf Vítězný průvod Záboje a Slavoje zdobí fasádu Wiehlova statku na Smolnici.

z č.p. 4 Marii Lukášovou. Zemřel v Praze jako zámožný a vážený muž. Je pochován s nejvýznamnějšími představiteli národa na Vyšehradě na Slavíně.

Antonín Wiehl ve Smolnici vlastnil barokní statek, kterému vtiskl novorenesanční podobu a vyzdobil sgrafity podle návrhů Mikoláše Alše či reliéfem sochaře Josefa Václava Myslbeka. Wiehl na Smolnici postavil vilu v neorenesančním slohu.

Vzpomínková slavnost pokračovala návštěvou exteriéru bývalé Wiehlovy vily a Wiehlova statku s Hanou Vrchlavskou, zasloužilou průvodkyní.

„V životě jsem se k Wiehlově vile tak blízko nedostal. Vždycky jsem si představoval, jak asi pokračuje příkop od kostela. Jsem rád, že mi bylo umožněno objekt prohlédnout. Bylo to úžasně zajímavé, vila zaslou-

ží opravu. Byl jsem akcí nadšen,“ popisuje zážitky lounský starosta Jan Kerner, jehož rod ze Smolnice pochází. Vzpomínkové slavnosti se zúčastnil i s dcerkou Soňou. Jeho názor sdílí též okouzlený starosta Smolnice, Petr Šíma: „I když na Smolnici po léta žiji a bydlím, průčelí Wiehlovy vily jsem spatřil poprvé v životě. Působí tajemně, až mysticky. Bylo to velice zajímavé a poučné. Spolek pro záchranu kostela sv. Bartoloměje pořádá spoustu perfektních kulturních akcí. Škoda, že se jich účastní jen málo místních občanů,“ uzavírá starosta Smolnice.

Krásná akce se mohla uskutečnit díky rodině Vrchlavských, vstřícnosti majitelky Wiehlovy vily paní Bašusové a díky Spolku na záchranu kostela sv. Bartoloměje ve Smolnici.

Květa Tošnerová

Ing. arch. Hana Vrchlavská u hrobky rodiny Lukášových.

pohotovost pro bolavou duši

Milá Jano, prožíváte právě adaptaci na novou, výrazně jinou životní situaci, a není divu, že zatím necítíte pevnou půdu pod nohama. Rozumem víme, že své děti vychováváme k tomu, aby pod naší ochranou zesílily a osamostatnily se. Samozřejmě jim přejeme, aby si v životě vedly co nejlépe, aby propouštěly úskalí s co nejmenšími šrámy, aby si našly partnery, se kterým jim bude dobře, aby... To všechno si přát můžeme, taky můžeme z povzdálí sledovat, jak si vedou, a být připraveni podat pomocnou ruku, kdyby to bylo zapotřebí.

Současně nás ale čeká úkol, který pro některou z nás bude náročnější než pro jinou - podle toho, jaký život jsme dosud vedly. Tím úkolem je najít sebe samu, svá přání, touhy, své zatím nespělné sny.

Uvědomme si, že než lidská máma vypustí z hnízda svá ptáčata, může uplynout čtvrt století (zní to skoro až neuvěřitelně, což?). Po tu dobu většinou byly na prvním místě hlavně potřeby dětí, rodiny, a na vlastní „méně důležitá“ plány mnohá z nás rezignovala nebo je alespoň odložila „na někdy“.

A právě teď nastal čas, kdy se můžete vrhnout na vlastní aktivitu, začít s něčím novým, co Vás bude těšit. Jednak si tím „zaplníte čas“, jednak si uděláte radost něčím tvořivým, a v neposlední řadě se seznámíte s novými lidmi. Přisun nových aktivit je právě v tomhle období velmi žádoucí, začínáte totiž budovat novou podobu svého života. Jak pestrobarevný bude, to záleží jen na vás.

Pro inspiraci si zkuste představit třeba to, že jste vždycky chtěla hrát na nějaký hudební nástroj a nikdy na to nebyl čas, prostor, peníze. V základních uměleckých školách (dříve tzv. Lidušky) vyučují i dospělí začínající „žáci“, nic Vám tedy dnes nestojí v cestě. Podobně je to v případě opuštných zájmů: znám ženu, která chvíli před padesátými narozeninami začala chodit v Mostě do ZUŠ učit se kreslit. A není prý sama, modelovat z hlíny tam chodí hned celá parta dospěláků, odreagovala se tak například lékařka a učitelka. Jiné moje známé učarovaly korálky, absolvovala několik takto zaměřených kursů a dnes je se svými krásnými šperky takřka na roztrhání. Tajným snem může být ochotnické divadlo stejně jako třeba jóga nebo chov sklípkanů či vlastní literární tvorba - prostě COKOLIV, po čem naše duše touží. Jen se jí zeptat a naslouchat...

Kdo v sobě nenajde žádné dřímající přání, může se třeba přidat k organizovaným turistům a společně s podobně laděnými lidmi si užívat krás naší země. Další možností je propátrat úžasnou nabídku aktivit Městské knihovny v Lounech, kde se dá vybrat tolik zajímavých činností, že jiná města mohou závidět.

Lze se přihlásit i ke studiu Univerzity třetího věku, podívejte se schválně na probírané studijní okruhy. Nevěřím, že by Vás něco nezlákalo. O zájmových činnostech ve Vašem okolí informujte pochopitelně i regionální tisk.

V neposlední řadě je tu i činnost, která spoustu lidí těší a nabíjí svou smysluplností i prožitými pravdivými chvílemi: dobrovolnictví. Může mít řadu podob - jednak každý takto motivovaný člověk má chuť nabízet ze sebe něco trochu jiného, jednak záleží i na konkrétních „příjemcích“ takovýchto aktivit. Někdo třeba dochází do domova pro seniory a povídá si s nějakým „svým“ pánem či paní, v mostecké nemocnici dobrovolníci chodí navštěvovat osamělé pacienty a třeba jim předčítají, v hospici v Mostě také vítají dobrovolníky (konkrétně tuhle zkuš-

Dřív jsem se smála termínu „syndrom prázdného hnízda“, ale smích mě s odchodem druhého dítěte přešel. Ona to totiž vůbec není legrace. Mateřská role pro mne dlouhé roky byla prioritou, vztahy v rodině máme pěkné, doma vždycky bylo hodně humoru. Teď přicházím do prázdného bytu, manžel je často na služebních cestách, a mně vůbec není dobře, i když rozumem vím, že je všechno takzvaně v pořádku. Co s tím?
(Jana, Louny)

nost mám a věřte, že na dvouleté docházení do tohoto domu ráda vzpomínám. Zažila jsem tam spoustu lidskosti, pravdivosti, smíchu, pochopení, blízkosti, a samozřejmě občas i smutku, to nepopírám - ale celá ta mozaika barevných hospicových střípků byla prostě krásná a obohacující. Případným zájemcům velmi doporučuji podívat se na stránky www.cestadomu.cz, v levé části úvodní strany najdete informace a příběhy dobrovolníků). Dobrovolničit by se jistě dalo i mezi dětmi, zkuste třeba navštívit mateřské centrum a poptat se tam. Milovníci zvířat by možná byli ceněni v útulku, kde mohou venčit opuštěná zvířata. Zařízení, kde dobrovolníky vítají s otevřenou náručí, není málo, jen je potřeba se porozhlédnout.

Milá Jano, vše je jen a jen na Vás. Představte si, že je před Vámi prázdné plátno a Vy přemýšlíte, jakými barvami ho zaplnovat. Jste mladá, je před Vámi mnoho let a mnoho možností. A věřte, že jakmile začnete na pomyslné plátno klást první barvy, Vaše duše pookřeje tak, že to na Vás uvidí i Vaše okolí. A spokojený člověk vyzařuje tak pozitivní energii, že ho druzí vyhledávají - a mezi spřízněnými lidmi je nám zase jenom líp.

Poptejte se své duše a hned začnete konat. Čeká Vás jistě zajímavé a bohaté období. A kdybyste si chtěla promluvit o tom, co Vám putuje hlavou, jsme Vám nepřetržitě k dispozici na Lince duševní tísň (476 701 444). Přejeme Vám příjemný a radostný let s novými křídly!

Pracovnice Linky duševní tísň, Most